ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Α. Κείμενο

Filius mortuus est. Huic Aria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: << Bene quievit, libenter cibum sumpsit>>.

Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

Eo consilio aliquando repente intervenit oppressitque ornatrices. Etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentionem aetatis. Tum interrogavit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva.

Β. Παρατηρήσεις

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(40 μονάδες)

2 α Να γραφούν τα παρακάτω ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

i. marito:
ii. puer:
iii. cibum:
iv. hominem:
v. consilio:
vi. ornatrices:
vii. vestem:

(3 μονάδες)

2β. Να γραφεί ο τύπος που ζητείται για καθεμιά από τις λέξεις:

i. huic: δοτική πληθυντικού των δύο άλλων γενών.

ii. funus: τις πλάγιες πτώσεις στον ίδιο αριθμό.
iii. illa: στην ίδια πτώση, στον άλλο αριθμό, στα άλλα γένη.
iv. summa: να γραφούν οι βαθμοί του επιρρήματος.
v. parvi: τους βαθμούς του επιθέτου στην ίδια πτώση, γένος και αριθμό.
vi. earum: αιτιατική ενικού και ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος.
vii. mentionem: γενική ενικού και αιτιατική πληθυντικού.
viii. aetatis: ονομαστική ενικού και γενική πληθυντικού.

(12 μονάδες)

3α Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται για κάθε ένα ρηματικό τύπο (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

i. mortuus est: γ΄πληθυντικό, υποτακτική Παρατατικού .
ii. ignoraretur: να γραφεί το γερούνδιο σε όλες τις πτώσεις.
iii. vivere: απαρέμφατο Μέλλοντα παθητικής φωνής.
iv. mitte: κλίνετε την προστακτική του παθητικού Μέλλοντα.
v. deduc: β΄ ενικό οριστική και γ΄πληθυντικό υποτακτικής Υπερσυντελίκου παθητικής φωνής.
vi. oppressit: ίδιο πρόσωπο και έγκλιση στην άλλη φωνή.
vii. dissimulavit: την αφαιρετική του σουπίνο και το γερουνδιακό στα τρία γένη στη δοτική ενικού.
viii. induxit: γ΄ενικό υποτακτική όλων των χρόνων στην ίδια φωνή.

(12 μονάδες)

3β. deprehendit: να γραφούν οι μετοχές όλων των χρόνων και στα τρία γένη, στην ίδια πτώση, στον ενικό αριθμό, ενεργητική φωνή.

(3 μονάδες)

4α Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις:

i. ita
ii. a marito

iii. diligentia
iv. Romam
v. ornatrices

(5 μονάδες)

4β. Να αναγνωριστούν πλήρως (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) οι δευτερεύουσες προτάσεις: << quid ageret puer >> και << ut nihil ei…fugitivi >>.

(6 μονάδες)

4γ. Να δηλώσετε την απαγόρευση με τους τρόπους που γνωρίζετε.

i. tu hominem investiga.
ii. Summa diligentia Romam mitte.
iii. Epheso rediens tecum deduc.

(4 μονάδες)

5α Να μετατραπεί το ρήμα της παρακάτω πρότασης σε απαρέμφατο, εξαρτώμενο από τη φράση << Cicero narrat >> και να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές που απαιτεί η απαρεμφατική σύνταξη με ειδικό απαρέμφατο: <<propter servi scelus et audaciam tanto dolore Aesopus est adfectus.>>

(2 μονάδες)

5β. Romam (2° κείμενο): να δηλωθεί η στάση σε τόπο και η απομάκρυνση από τόπο.

(2 μονάδες)

5γ. Στην παρακάτω περίοδο να βρείτε τη μετοχή και το είδος της και να την αναλύσετε σε δευτερεύουσα πρόταση:<< tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc.>>

(3 μονάδες)

6α Να αντικατασταθεί το υπογραμμισμένο ρήμα με οριστική Ενεστώτα. Αφού γίνουν οι απαραίτητες μεταβολές, να τις δικαιολογήσετε σύμφωνα με την ακολουθία των χρόνων:<< huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito.>>

(2 μονάδες)

6β. Στην παρακάτω περίοδο να μετατρέψετε την εναντιωματική πρόταση σε μετοχική: << etsi super vestem earum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulavit eos vidisse.>>

(4 μονάδες)

6γ. Να μετατραπεί ο πλάγιος λόγος σε ευθύ: <<Arria milites orabat, ut simul imponeretur. >>

(3 μονάδες)

Από τον κλασικό τομέα του Φιλολογικού τμήματος των φροντιστηρίων Πουκαμισάς Ηρακλείου συνεργάστηκαν:
Σ. Αναγνωστάκη, Μ. Παγωμένου,
Χ. Πυργιανάκη